

ČZU na Zemi živitelce 2026: mapy odhalují aktuální stav i budoucnost českých lesů

24.8.2026 - | Česká zemědělská univerzita v Praze

Mapová aplikace PROLES je nástroj určený odborníkům a managementu v lesnictví, ale i laikům se zájmem o stav našich lesů. Přináší jedinečný pohled na současné a budoucí poškozování lesů v České republice a je neocenitelným zdrojem informací pro management lesů v 21. století. Na Zemi živitelce aplikaci PROLES představila v neděli 23. srpna Fakulta lesnická a dřevařská, která tento odborný nástroj vytvořila v roce 2000 ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství. Více v rozhovoru s profesorem Tomášem Hlásným z Oddělení výzkumu rizik pro lesy Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze.

Pane profesore, vaše fakulta letos návštěvníkům stánku ČZU na Zemi živitelce nabízí unikátní film Stavby s vůní dřeva, a také seznámení s aplikací PROLES. Co všechno zde uživatel může najít?

Mapová aplikace zpřístupňuje bohatá data o poškozování českých lesů po roce 2000 desítkami škodlivých činitelů. Například větrem, sněhem, námrazou, lesními požáry, suchem, hmyzem, houbovými patogeny nebo hlodavci. Tato data byla doposud dostupná jen formou různých zpráv – poprvé je tak možné interaktivně, pomocí map a grafů sledovat trendy v poškozování lesů a lépe pochopit změny, ke kterým dochází. Aplikace dále nabízí tříleté prognózy poškození lesů kůrovcem, hodnocení rizika vzniku kůrovcové kalamity a hodnocení poškození lesů v celé ČR pomocí dálkového průzkumu Země.

Co je důležité, aplikace je součástí širšího webového portálu PROLES (www.prolesy.org), obsahujícího množství populárně-naučných i odborných článků a překladů různých strategických materiálů zaměřených na rozvoj odolnosti evropských lesů. Právě tato integrace činí PROLES jedinečným. Návštěvník se může obeznámit s nejnovějšími poznatky o příčinách, dopadech a dalším vývoji probíhajících změn a o způsobech, jak jim čelit, a zároveň pomocí mapové aplikace prozkoumat tento vývoj ve známém prostředí České republiky.

Portál i aplikace vznikly v rámci spolupráce Fakulty lesnické a dřevařské, České zemědělské univerzity v Praze a Ministerstva zemědělství ČR. Data o poškození lesů pocházejí z Lesní ochranné služby, kterou provozuje Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti.

Pro koho je PROLES prioritně určen?

Portál PROLES i mapová aplikace se zaměřují na široké spektrum uživatelů, o čemž napovídá samotná struktura. Zahrnuje sekce *Pro veřejnost* i *Pro odborníky* s dalším členěním na *Strategie*, *Praktická doporučení* a *Co na to věda*. Svě si tu najdou vlastníci lesů, lesnická praxe, státní správa lesů, ale i laická veřejnost, studenti a učitelé.

Jak daleko do historie se pomocí aplikace můžeme dostat a jaká poučení z historických přehledů lze využít?

Data v mapové aplikaci pokrývají období od roku 2000 do současnosti a jsou každoročně aktualizována. Toto pětadvacetileté okno již umožňuje zasadit současnou situaci do širšího kontextu, ačkoliv pořád pokrývá pouze část životního cyklu lesa. Z dat je patrné například rostoucí poškozování jehličnatých dřevin vlivem různých druhů kůrovců – zejména na smrku – a klesající trend žíru listů a

jehličí housenkami různých druhů motýlů. Důležité je, že tyto trendy jsou pozorovány v celé Evropě. Nejedná se tedy jen o „naši“ lokální dynamiku, ale o součást širších environmentálních změn. K důležitým informacím dále patří rapidní nárůst počtu požárů a mírný pokles škod způsobených sněhem, což odráží sílící vliv změny klimatu. Z dat je také patrný nárůst poškození způsobených škůdci, kteří v minulosti nebyli významným rizikem, což může signalizovat nové problémy, jimž je třeba věnovat pozornost.

Rozhovor v plném znění čtete na webu **ŽIVÁ UNIVERZITA**.

<https://www.czu.cz/cs/r-7229-aktuality-czu/czu-na-zemi-zivitelce-2026-mapy-odhaluji-aktualni-stav-i-budoucnost.html>